

“МАЪҚУЛЛАНГАН”
Давлат тест маркази Илмий-методик
кенгашининг 2014 йил 18 декабрдаги
йиғилиши қарори билан

“ТАСДИҚЛАНГАН”
Давлат тест марказининг
2014 йил 22 декабрдаги
01-432-сонли буйруғи билан

**Ўзбекистон Республикаси оммавий ахборот воситалари вакиллари
Давлат тест маркази ҳузурида аккредитация қилиш тартиби тўғрисида
НИЗОМ**

I. Умумий қоидалар

II. Аккредитация қилишнинг асосий тушунчалари ва принциплари

III. Мухбирларни аккредитация қилиш

IV. Аккредитация қилинган мухбирларнинг асосий ҳуқуқлари ва
мажбуриятлари

V. Мухбирнинг аккредитациясини тўхтатиш ва уни аккредитациядан маҳрум
қилиш тартиби

VI. Янги муддатга аккредитация қилиш

VII. Техник ходимлар ва хизмат кўрсатувчи ходимлар

VIII. Яқунловчи қоидалар

I. Умумий қоидалар

1. Давлат тест маркази (кейинги ўринларда – ДТМ) фаолиятини ўз вақтида ва ҳолисона ёритиш учун зарур шарт-шароитлар яратиш мақсадида оммавий ахборот воситалари (кейинги ўринларда – ОАВ) вакиллари ДТМ ҳузурида аккредитация қилинади.

2. ОАВнинг аккредитация қилинган вакилларининг (кейинги ўринларда “мухбирлар” деб аталади) ҳуқуқий мақоми ва касб фаолияти принциплари Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, «Оммавий ахборот воситалари тўғрисида», «Ахборот эркинлиги принциплари ва кафолатлари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси қонунлари, Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 23 ноябрдаги 243-сон қарори билан тасдиқланган “Ўзбекистон Республикаси оммавий ахборот воситалари вакилларини давлат ҳокимияти органлари ҳузурида аккредитация қилиш тартиби тўғрисида Низом” ҳамда мазкур Низом билан белгиланади.

II. Аккредитация қилишнинг асосий тушунчалари ва принциплари

3. Мазкур Низомда қуйидаги тушунчалардан фойдаланилади:

мухбир — меҳнат шартномалари ва бошқа шартномавий муносабатлар асосида ОАВ таҳририятлари учун хабарлар ва материалларни қидириш, тўплаш, қайта ишлаш ва тайёрлаш касби билан шуғулланадиган жисмоний шахс;

аккредитация — мухбирнинг ваколатларини давлат ҳокимияти органлари томонидан эътироф этиш тартиботи бўлиб, унинг натижаларига кўра аккредитация қиладиган орган фаолиятини ОАВда ёритиш учун оммавий ахборот воситаси (кейинги ўринларда «таҳририят» деб аталади) вакилига ўз соҳасини билишини тасдиқловчи аккредитация қилиш тўғрисидаги гувоҳномани беради;

аккредитация қилувчи орган — аккредитация тартиботини ташкил этадиган, аккредитацияни ўтказадиган вакиллик ва ижро этувчи ҳокимият органлари.

4. Аккредитация уни ўтказишга жалб этилган мутахассисларнинг ўз ишини пухта билиши ва мухбирларнинг мустақиллиги принципларига асосланади.

Аккредитацияни ўтказишда ўз ишини пухта билиш кадрларни тегишли равишда танлаш, аккредитация тартиботида қатнашадиган экспертларни тайёрлаш тизими ва, зарурият бўлганда, билимларнинг алоҳида соҳалари бўйича мутахассисларни жалб этиш йўли билан таъминланади.

5. Мухбирнинг аккредитация қилинишида унинг ўз ишини пухта билишини аниқлаш мезони аккредитация қиладиган орган ва ОАВ вакили фаолиятининг ўзига хослиги ҳисобга олинган ҳолда, мазкур органнинг норматив ҳужжатлари билан белгиланади.

6. Аккредитация қиладиган орган ҳузурида ўз мухбирини аккредитация қилиш ҳуқуқига расмий равишда рўйхатдан ўтказилган ОАВ эгадир.

III. Мухбирларни аккредитация қилиш

7. ДТМ ҳузурида оммавий ахборот воситаси мухбирини аккредитация қилиш учун таҳририят ўзининг расмий бланкасида бош муҳаррирининг имзоси қўйилган, муҳр билан тасдиқланган буюртманома тақдим этади.

8. Таҳририятнинг буюртманомасида қуйидагилар кўрсатилиши керак: оммавий ахборот воситасининг номи ва тури; ихтисослашуви; тарқалиш ҳудуди; электрон почта манзили; таҳририятнинг телефонлари ва факслари рақамлари; аккредитацияга тақдим этилган мухбирнинг фамилияси, исми ва отасининг исми, электрон почта манзили, телефон ва факс рақами ҳамда паспортига оид маълумотлар;

касб вазифаларини бажариш учун ушбу мухбир ўзи билан бирга олиб юриши зарур бўлган аппаратлар рўйхати.

Буюртманомага ОАВ давлат рўйхатидан ўтказилганлиги тўғрисидаги гувоҳноманинг нусхаси, кўрсатув (эшиттириш) олиб бориш учун (электрон ОАВга) берилган лицензия нусхаси ҳамда мухбирнинг паспорти ва дипломи нусхалари илова қилинади.

9. Мухбирни аккредитация қилиш тўғрисидаги буюртманома ДТМ томонидан тегишли мурожаат олинган кундан бошлаб бир ой мобайнида кўриб чиқилади.

Аккредитация учун буюртманома асл нусхада қабул қилинади. Мазкур Низомнинг 8-бандида қайд этилган маълумотлар кўрсатилмаган буюртманомалар кўриб чиқилмайди ва эгасига қайтарилмайди.

10. Аккредитация қилинадиган мухбирлар сони таҳририят томонидан ДТМ билан биргаликда белгиланади.

11. Аккредитация тартиботи қуйидаги асосий тадбирлардан иборат бўлади:

буюртманомани ва тақдим этилган ҳужжатларни кўриб чиқиш; мухбирларни аттестациядан ўтказиш; аккредитация қилиш тўғрисида ёки аккредитация қилишни рад этиш тўғрисида қарор қабул қилиш, аккредитация тўғрисидаги гувоҳномани расмийлаштириш ва бериш.

12. Оммавий ахборот воситаси таҳририяти томонидан тақдим этилган буюртманомалар ва ҳужжатларни кўриб чиқишни ДТМда тузиладиган эксперт гуруҳи амалга оширади. Ҳужжатларни кўриб чиқиш натижалари ариза тушган пайтдан бошлаб ўн кун муддатда эксперт хулосаси билан расмийлаштирилади.

13. Аттестацияни ДТМ томонидан расмий равишда тузиладиган комиссия ўтказди. Комиссия таркиби ва аттестацияни ўтказиш муддатлари тахририят билан келишилади. Тахририят комиссиянинг айрим аъзолари иштирок этиши ва аттестация ўтказилиши муддатлари юзасидан эътироз сабабларини асослаган ҳолда таклиф билдиришга ҳақлидир.

Комиссия аттестацияни ДТМ тасдиқлаган дастурга мувофиқ ўтказди. Мухбирнинг касбий сифатлари ва лаёқатини тавсифлаш бўйича тақдим этилган ҳужжатларни кўриб чиқиш натижалари тўғрисидаги эксперт хулосаси, шунингдек экспертиза ва аттестация жараёнида олинган бошқа ахборотлар аттестация комиссиясининг қарор қабул қилиши учун асос ҳисобланади. Аттестация натижалари аттестация далолатномаси билан расмийлаштирилади.

14. ДТМ аттестация далолатномасини кўриб чиқиш натижалари асосида мухбирни аккредитация қилиш ёки аккредитация қилишни рад этиш тўғрисида қарор қабул қилади.

ОАВ мухбирларини аккредитация қилиш тўғрисидаги буюртманома мазкур Низомнинг 1-иловасига мувофиқ схемага биноан кўриб чиқилади.

15. Ижобий қарор чиқарилган тақдирда ДТМ қарор қабул қилингандан кейин бир ҳафта муддатда мазкур Низомнинг 2-иловасига мувофиқ шакл бўйича Ўзбекистон Республикаси оммавий ахборот воситаси мухбирини аккредитация қилиш тўғрисидаги гувоҳномани расмийлаштиради ва беради.

16. ДТМ аккредитация қилинган мухбирга икки йилгача муддатда амал қиладиган аккредитация тўғрисида гувоҳнома беради.

Аккредитация қилиш тўғрисидаги гувоҳнома ДТМ реестрида рўйхатдан ўтказилган санадан бошлаб амал қилади.

17. Аккредитацияга тааллуқли барча ҳужжатлар (буюртманомалар, қарорлар, далолатномалар, аккредитация қилиш тўғрисидаги гувоҳнома ва шу кабилар) давлат тилида расмийлаштирилади.

18. ДТМ Ўзбекистон Республикасининг тегишли қонунлари ёки мазкур Низом асосида журналистни аккредитация қилишни рад этиши мумкин. ДТМ бундай қарорнинг сабаблари тўғрисида уч кун муддатда оммавий ахборот воситаси тахририятини ёзма шаклда хабардор қилади.

19. Зарур ҳолларда ДТМ ҳузурида вақтинчалик ёхуд доимий мухбирлик пунктлари ташкил этилиши мумкин.

IV. Аккредитация қилинган мухбирларнинг асосий ҳуқуқлари ва мажбуриятлари

20. Аккредитация қилинган мухбирлар касб фаолияти даврида Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳуқуқлардан фойдаланадилар ва мажбуриятларни бажарадилар.

ДТМ мухбирни мажлислар, кенгашлар ва бошқа тадбирлар тўғрисида олдиндан хабардор қилади, стенограммалар, протоколлар ва бошқа ҳужжатлар билан таъминлайди.

21. Аккредитация мухбирнинг расмий шахслар ташрифлари давридаги тадбирларда бевосита қатнашишини кафолатламайди. Ўзбекистон Республикасининг ёки хорижий давлатларнинг расмий шахслари ташрифлари вақтида мухбирларни махсус аккредитация қилиш тартиби қонун ҳужжатлари, шунингдек ушбу тадбирни тайёрлаш ва ўтказиш учун масъул хизматлар талабларига биноан белгиланади.

22. ДТМда аккредитация қилинган мухбир қўйидаги ҳуқуқларга эга:
бўлажак мажлислар, кенгашлар ва бошқа тадбирлар тўғрисида олдиндан ахборот олиш;

ДТМнинг бинолари (хоналари) ва объектларига тегишли гувоҳнома (рухсатнома) асосида, ДТМ томонидан белгиланган тартибда кириш;

ДТМ томонидан ўтказиладиган мажлислар, йиғилишлар, брифинглар (матбуот конференциялари) ва бошқа тадбирларда қатнашиш, ёпиқ тадбир ўтказилиши тўғрисида қарор қабул қилинган ҳоллар бундан мустасно;

ДТМнинг масъул шахсларидан зарур ҳужжатлар ва материалларни сўраш ва олиш, кириш эркин бўлган тадбирларнинг ёзувлари билан танишиш ва улардан нусха олиш;

ёзувлардан, матнли материаллар тайёрлашда, аккредитация қилинган оммавий ахборот воситаларининг теле-, радиодастурларида фойдаланиш;

аудио-, видео- ёки киносуратга олиш, овоз ёзиш учун зарур бўлган техник аппаратлардан, шунингдек компьютер техникаси воситаларидан фақат ДТМнинг фаолиятини ёритиш мақсадларида фойдаланиш.

23. ДТМда аккредитация қилинган мухбир қўйидагиларга мажбур:

ДТМнинг биносида бўлганда унинг ички тартиб-қоидаларига ва ишларини ташкил этиш талабларига риоя қилиш;

ўзи иштирок этаётган тадбирларнинг ўтказилишига аралашмаслик (агар тадбир матбуот учун махсус ташкил этилмаган бўлса);

ДТМнинг фаолияти тўғрисида холисона ахборот бериш;

махсус тадбирларни ўтказиш қоидаларига риоя қилиш;

давлат ҳокимияти органларининг фаолиятини оммавий ахборот воситаларида ёритиш тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа талабларни бажариш.

V. Мухбирнинг аккредитациясини тўхтатиш ва уни аккредитациядан маҳрум қилиш тартиби

24. Қўйидагилар аккредитациянинг тўхтатилиши учун асос ҳисобланади:

мухбирнинг тахририятдан ишдан бўшатилиши (ушбу ҳолда тахририят бошқа вакилни аккредитация қилиш тўғрисидаги ариза билан ДТМга мурожаат қилишга ҳақлидир);

мухбир вакили бўлган оммавий ахборот воситаси фаолиятининг тўхтатилиши;

тахририят раҳбарияти томонидан мухбирни аккредитация қилган органнинг фаолиятини ёритишдан четлатиш тўғрисида қарор қабул қилиниши (расмий маълумот асосида).

25. Мухбир:

ўзи таклиф этилган тадбирлар ўтказилиши тартибига аралашганда; амалдаги қонун ҳужжатлари ва мазкур Низомда белгиланган тартибларни мунтазам равишда бузганда аккредитациядан маҳрум этилади.

26. Мухбирни аккредитациядан маҳрум этиш тўғрисидаги қарор ДТМ томонидан қабул қилинади. Қарор ёзма шаклда расмийлаштирилган, ОАВ тўғрисидаги қонун ҳужжатлари билан далилланган бўлиши керак.

ДТМ аккредитациядан маҳрум қилинган мухбирнинг тахририятига қарор қабул қилинган вақтдан бошлаб беш кун муддатдан кечикмай расмий маълумот юборади. Бундай қарор кучга кирган вақтдан бошлаб аккредитация тўғрисидаги гувоҳнома ҳақиқий эмас деб ҳисобланади ва у ОАВ тахририяти томонидан ДТМга қайтарилиши шарт.

VI. Янги муддатга аккредитация қилиш

27. Аккредитация қилинган мухбирни янги муддатга аккредитация қилиш аккредитация тўғрисидаги гувоҳноманинг амал қилиш муддати тугагандан кейин ОАВ тахририяти томонидан тақдим этилган буюртманомаси асосида ўтказилади.

28. ОАВ тахририяти аккредитация қилувчи органга аккредитация тўғрисидаги гувоҳноманинг амал қилиш муддати тугашидан бир ой олдин буюртманомаси бериши лозим.

Янги муддатга аккредитация қилиш аккредитация қилинган мухбирнинг олдинги аккредитацияси давридаги бенуқсон фаолиятини ҳисобга олган ҳолда соддалаштирилган тартибот бўйича амалга оширилиши мумкин.

VII. Техник ходимлар ва хизмат кўрсатувчи ходимлар

29. Таржимонлар, телеоператорлар, фотомухбирлар, теле-, кино- ва видеоаппаратларга, алоқа воситаларига хизмат кўрсатувчи мутахассислар тахририятнинг мухбирларга бириктирилган техник ходимлари бўлиши мумкин.

30. Аккредитация қилинган мухбирлар техник ва хизмат кўрсатувчи ходимларни ишга ёллаши мумкин.

Жалб этиладиган техник ходимларнинг шахсий таркиби ДТМ билан келишилади. Уларга ўз фаолиятини амалга оширишлари учун ДТМ томонидан тегишли гувоҳнома берилади.

31. Аккредитация қилинган мухбирнинг техник ва хизмат кўрсатувчи ходимларига журналистлик фаолияти билан шуғулланиш тақиқланади.

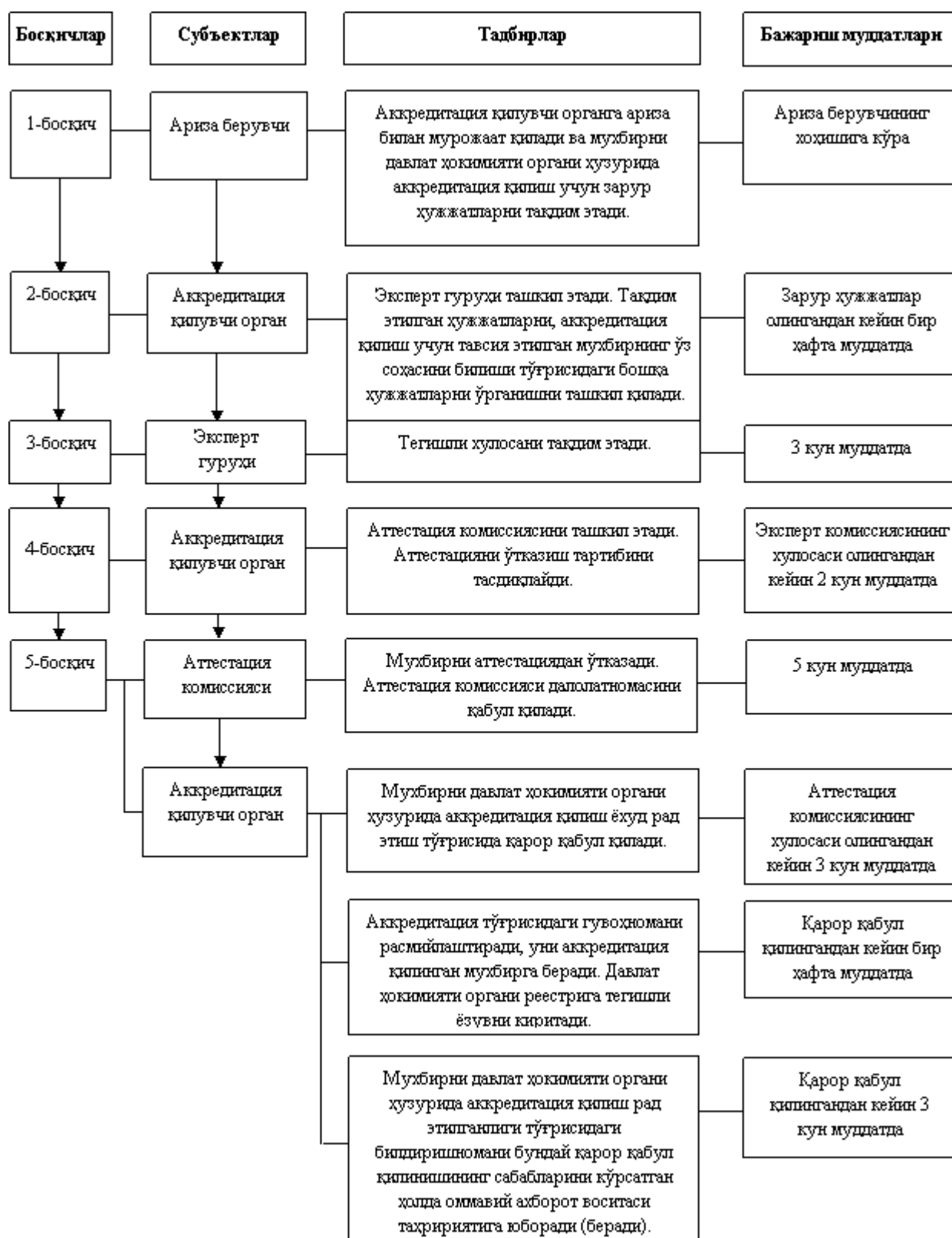
VIII. Яқунловчи қоидалар

32. ДТМ ҳузуридаги аккредитацияни амалга ошириш тартиби билан боғлиқ низоли масалалар пайдо бўлганда манфаатдор томон қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда улар юзасидан судга шикоят қилиши мумкин.

33. ДТМ ва ОАВнинг мухбирлари мазкур Низом ҳамда ОАВ соҳасидаги қонун ҳужжатлари талабларига риоя қилиниши учун жавоб берадилар.

Ўзбекистон Республикаси оммавий ахборот воситалари вакилларини
Давлат тест маркази ҳузурида аккредитация қилиш тартиби
тўғрисидаги Низомга 1-илова

**Оммавий ахборот воситалари мухбирларини аккредитация қилиш
схемаси**

Ўзбекистон Республикаси оммавий ахборот воситалари вакилларини
Давлат тест маркази ҳузурида аккредитация қилиш тартиби
тўғрисидаги Низомга 2-илова

(аккредитация қиладиган органнинг номи)

**Мухбирни давлат ҳокимияти органи ҳузурида
аккредитация қилиш тўғрисида
ГУВОҲНОМА**

№ _____

Ф.И.Ш.

(аккредитация қилинган мухбир)

Номи _____

(оммавий ахборот воситаси)

Тарқатиш шакли

(газета, журнал ва бошқалар)

Тил (лар)и _____

Муассис (лар)и _____

Ихтисослашуви _____

Таҳририят манзили _____

Тарқатиш ҳудуди _____

Берилган санаси _____

**Аккредитация қилувчи
органнинг раҳбари _____**

Ушбу гувоҳнома «Оммавий ахборот воситалари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ берилган.

Оммавий ахборот воситалари тўғрисидаги Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларининг бузилиши Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларига мувофиқ жиноий, маъмурий, интизомий жавобгарликка ва бошқа жавобгарликка олиб келади.